

EXPUNERE DE MOTIVE

Legea nr.14 din 24 februarie 1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, adoptată sub imperiul contextului legislativ de la începutul anilor '90 și sub semnul unor imperfecțiuni evidente ale Legii nr.51 din 26 iulie 1991 privind siguranța națională a României este, în prezent, mult depășită de realitățile social-economice și politice interne și neadecvată condițiilor mediului internațional de securitate și calității statului român de membru al Organizației Tratatului Atlanticului de Nord.

Revizuirea și modificarea Constituției, adoptarea de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării a Doctrinei Naționale a Informațiilor pentru Securitate și perspectiva apropiată a integrării României în Uniunea Europeană constituie, de asemenea, noi elemente care pledează pentru redefinirea locului, rolului și funcțiilor serviciului de informații pentru securitatea internă.

Dinamica foarte activă a fenomenelor transnaționale negative, cu potențial agresiv sau de amenințare la adresa securității, accentuarea caracteristicilor transfrontaliere ale majorității amenințărilor care în alte condiții aveau sorginte și arie de manifestare interne, sunt doar o parte a argumentelor care pledează și ele pentru o nouă lege de organizare și funcționare a Serviciului Român de Informații.

Redefinirea politicii penale a statului român, realizată prin adoptarea noului Cod Penal (Legea nr.301/2004 publicată în Monitorul Oficial Partea I nr.575 din 29 iunie 2004), impune o nouă abordare a amenințărilor la adresa securității și siguranței naționale, ca obiect al activității secrete de informații.

Astfel, în prezent, sfera infracțiunilor ce privesc securitatea națională este mult mai cuprinzătoare, fiind necesară investirea legală a serviciului cu competența de a obține și procesa informațiile secrete referitoare la acte criminale de: trădare (art.271, Cod penal); trădare prin transmiterea de informații secrete de stat (art.272 Cod penal); acțiuni ostile contra statului român (art.274 Cod penal); spionaj (art.275 Cod penal); răspândirea de informații false în scopul promovării unui război (art.276 Cod penal); compromiterea unor interese de stat (art.277 Cod penal); comunicarea de informații false (art.278 Cod penal); acte ostile contra unui străin (art.279 Cod penal); infracțiuni contra persoanelor care se bucură de protecție internațională (art.280 Cod penal); atentatul care pune în pericol securitatea națională (art 281 Cod penal); acțiuni împotriva ordinii constituționale (art.282 Cod penal); subminarea puterii de stat (art.283 Cod penal); uzurparea militară (art.284 Cod penal); acte de diversiune (art.285 Cod penal); complotul (art.286 Cod penal); constituirea de structuri informative ilegale (art.287 Cod penal); nerespectarea regimului juridic al activităților informative (art.288 Cod penal); constituirea de organizații cu caracter fascist, rasist sau xenofob (art.289 Cod penal); divulgarea secretului care periclitează securitatea națională (art.290 Cod penal); propaganda în favoarea statului totalitar (art.291 Cod penal); acte de terorism (art.295 Cod penal); asocierea pentru săvârșirea de acte de terorism (art.296 Cod penal); finanțarea actelor de terorism (art.297 Cod penal); amenințarea în scop terorist (art.298 Cod penal); alarmarea în scop terorist (art.299 Cod penal).

În același timp, serviciul este „*de facto*”, implicat în descoperirea, prevenirea și împiedicarea comerțului ilegal de bunuri și tehnologii aflate sub control internațional, precum și controlul comercializării ilegale a echipamentelor și serviciilor strategice.

În altă ordine de idei, au expandat provocările de securitate de sorginte ecologică și umanitară.

Sub acest aspect mai trebuie observată și schimbarea fundamentală a conceptului de securitate, prin diminuarea substanțială a dimensiunilor militare și identificarea, aproape până la confundare, a securității cu tot ceea ce poate afecta bazele existențiale ale individului, societății și statului, ceea ce înseamnă că se schimbă nu numai natura amenințărilor, dar și cea a informațiilor pentru securitate.

În raport de evoluțiile conceptului și ale mediului intern și internațional de securitate, Serviciul Român de Informații a fost investit de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării – în virtutea atributelor de organizare, coordonare, aprobare a concepției, structurii, efectivelor și regulamentului de funcționare – cu noi funcții și misiuni, astfel că, în prezent, Serviciul este autoritate națională exclusivă pentru șase domenii de realizare a securității naționale (*apărarea Constituției și prevenirea activităților de natură extremistă ori subversivă desfășurate de organizații secrete, structuri informative ilegale sau paramilitare; protecția informațiilor clasificate și apărarea împotriva spionajului; prevenirea și combaterea terorismului și a amenințărilor transfrontaliere; prevenirea și combaterea agresiunilor care pun în pericol securitatea informațională a persoanei, societății și a statului; protecția, în cadrul sistemului informatic integrat, a sistemelor informatice și de comunicații; punerea în aplicare a actelor de autorizare pentru interceptările de securitate*), iar pentru alte patru domenii în cooperare cu alte servicii de informații sau structuri informative departamentale.

De asemenea, informarea factorilor de decizie în vederea apărării securității naționale rezultă a fi necesară și pentru preîntâmpinarea săvârșirii unei palete mult mai largi de crime și delictе, respectiv:

- a) crime contra umanității;
- b) crime contra libertății persoanei;
- c) crime sau delictе contra securității naționale;
- d) delictе contra exercitării drepturilor politice și cetățenești;
- e) crime și delictе contra intereselor publice;
- f) crime și delictе privind criminalitatea organizată;
- g) delictе contra liniștii publice care constau în instigare publică și apologia infracțiunilor;
- h) manifestări de rasism sau naționalism șovin, propagandă naționalist-șovină;
- i) crime și delictе privitoare la regimul armelor, munițiilor, materialelor radioactive și materiilor explozive;
- j) delictе contra patrimoniului cultural național și contra patrimoniului național arhivistic;
- k) delictе contra confidențialității și integrității datelor și sistemelor informatice;
- l) crime contra economiei, industriei, comerțului și regimului fiscal;
- m) crime contra intereselor financiare ale comunităților europene;

n) orice alte situații sau împrejurări cu potențial de amenințare, potrivit nevoii de a ști și a decide în conformitate cu competențele și răspunderile pe care factorii de decizie le au pentru realizarea stării de legalitate în domeniile lor de activitate.

În raport cu cele menționate, a apărut necesitatea completării și redefinirii competențelor Serviciului, precum și deschiderea perspectivei unei alte structuri organizatorice, pe principiul direcțiilor naționale (structuri unitare, care să integreze și actualele structuri județene care, funcție de ponderea și distribuția problematicii de securitate nu și-ar mai putea justifica menținerea). Pe de altă parte, actuala organizare a Serviciului pe unități operative centrale și secții județene care cuprind compartimente operative corespondente direcțiilor centrale, creează unele inechități, în sensul că personalul operativ al structurilor teritoriale, care au cea mai mare contribuție la obținerea informațiilor, are o grilă de funcții și evoluție în carieră neconcordanță volumului și importanței activității desfășurate.

Considerând că asigurarea independenței Serviciului față de orice fel de ingerințe exterioare, politice ori de altă natură, are nevoie de o susținere legislativă reală, se propune ca perioadele de exercitare a funcțiilor de către director și primul său adjunct trebuie să fie de cinci ani, corespunzător mandatului Președintelui, care propune Parlamentului sau Consiliului Suprem de Apărare a Țării aceste persoane.

Se prevede, de asemenea, că, înaintea perioadei de cinci ani, eliberarea din funcție să fie posibilă numai în cazurile de încălcare a jurământului, incompetență sau îndeplinirea cu rea credință a atribuțiilor.

Proiectul de lege include, totodată, modificările și completările aduse legii de organizare și funcționare în vigoare.

În ceea ce privește personalul Serviciului Român de Informații, se prevede că se compune din ofițeri de informații, menționându-se că aceștia pot fi: funcționari publici civili cu statut special; militari cu grade de ofițeri sau subofițeri, ori angajați pe bază de contract și personal contractual.

Referitor la drepturile și obligațiile, precum și evoluția profesională a personalului se prevede că acestea vor fi cele stipulate prin „*Legea pentru aprobarea statutului profesional și de carieră a personalului serviciilor de informații pentru securitate*”, „*Legea privind Statutul cadrelor militare*” și „*Codul Muncii*”, după caz.

Față de cele menționate propunem adoptarea proiectului de lege, aceasta fiind menită să creeze condițiile necesare reconstrucției legislative a principalului serviciu de informații pentru securitatea națională a României.

INIȚIATORI :

Senator P.S.D. MAIOR GEORGE CRISTIAN

Deputat P.S.D. STAN ION

Deputat P.S.D. OPREA GABRIEL

Deputat P.S.D. BEJENARIU EUGEN